Cena numeru 10 fenigów.

Nr 271 | SOSNOWIEC niedziela dnia 2 grudnia 1917 roku | Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

Rozporządzenie.

Termin zgłaszania gumy i wyrobów gumowych stosownie do rozporządzenia odnośnie sekwestru z dn. 9.10.17 (urzędowy dodatek do gazety urzędowej Cesarsko-Niemieckich Urzędów w Warszawie Nr. 20 z dnia 26.10.17) zostaje przedłużony do dnia 20 go grudnia r. b.

Warszawa, dnia 18 listopada 1917. r.

Jenerał Gubernator
pod. von Beseler.

Sekwestr gumy.

Dnia 9 października 1917 r. zostało zarządzone przez p. Jenerał Gubernatora ponowne zgłoszenie gumy i wyrobów gumowych. Zarządzenie to podane było do ogólnej wiadomości w numerze 20-tym urzędowego dodatku do Gazety Urzędowej Cesarsko-Niemieckich Urzędów w Warszawie. W myśl tego rozporządzenia podlegają obowiązkowi zgłaszania: guma, kauczuk, balata, gutaperka, odpadki gumowe wszelkiego rodzaju, opony i węże gumowe do rowerów, obręcze gumowe pełne, nici gumowe oprzędzone i nieoprzędzone, stare kalosze. Towary te są już zasekwestrowane na zasadzie rozporządzenia z dn. 24 maja 1916 r., grupa B. § 1, liczba 11. Zgłoszenie winno nastąpić bez względu na to, czy towary te były już zgłoszone lub zwolnione od sekwestru. W szczególności podlegają obowiązkowi zgłoszenia węże i opony gumowe do rowerów oraz pełne obręcze gumowe do dorożek.

Termin zgłoszenia przedłużony został aż do dnia 20 go grudnia 1917 r. Dosłowne brzmienie rozporządzenia jest do przejrzenia w pokoju 8-ym Wydziału Surowców Wojennych w Warszawie, ul. Bielańska.

Mowa kanclerza Niemiec w parlamencie.

Na posiedzeniu parlamentu Rzeszy w dniu 29 z. m. nowy kanclerz hr. Hertling wygłosił swą mowę o sytuacji politycznej, którą w streszczeniu poniżej podajemy.

Z dumą i z wdzięcznością, mówi kanclerz, stwierdzam, że prawie wszędzie orężowi naszemu, podobnie jak orężowi naszych sprzymierzeńców, towarzyszyły sukcesy. Na froncie zachodnim sukcesy naszych przeciwników zostały zneutralizowane. Walka jest w biegu. Ale wodzowie nasi i nasze wojska z usprawiedliwionem zaufaniem spoglądają w przyszłość, pewni zwycięskiego wyniku.

Wydarzenia wojenne na froncie wschodnim, doprowadziły do zajęcia Rygi i Jacobstadtu. Pełne chwały posuwanie się armji sprzymierzonych we Włoszech jeszcze i teraz trzyma w naprężeniu uwagę całego świata. Nasza flota wojenna nie zawiodła, istotnie, nadziei, pokładanych w jej młodych siłach. Wojna handlowa łodzi podwodnych planowo wypełnia swoje potężne zadania, którym zapobiedz wróg nie jest w stanie (Ożywione oklaski).

W sprawie pożyczki dotychczas subskrybowano dobrowolnie około 73 miljardów marek na cele wojenne (brawo). Ostatnio uchwalony kredyt wojenny jest już na wyczerpaniu, wobec czego kanclerz przedkłada parlamentowi projekt nowej pożyczki.

Co do reform państwowych, mówi, chodzi o to, aby to czynić, co odpowiada rzeczywistym potrzebom naszego życia narodowego, jako też duchowi niemieckiemu i swoistym właściwościom niemieckim.

W podstawowych zasadach naszej konstytucji Rzeszy nie może być i nie powinno być nic zmienione.

Gdy staną przed nami nowe zadania, gdyby miały ujawnić się nowe potrzeby w ramach konstytucji Rzeszy, to nie wątpię, że kierownictwo Rzeszy z życzliwością wysłucha wszelkich pragnień i życzeń, pochodzących od tej Wysokiej Izby, i podda je rzeczowemu zbadaniu.

Polityka zagraniczna.

Nasze związki z Austro-Węgrami, Turcją i Bułgarją zawarte zostały w różnych czasach, wspólny posiadamy jednak cel: urzeczywistnienie ideałów narodowych, zabezpieczenie terytorjalnego stanu posiadania i obrona przed atakami wroga. Ta doniosłość celu umacnia nasze postanowienie wytrwania w walce aż do końca (Oklaski).

Propozycja rządu rosyjskiego.

A teraz jestem w możności zakomunikować parlamentowi ważną nowinę. (Ogólne poruszenie).

Wczoraj rząd rosyjski przysłał z Carskiego Sioła depeszę iskrową, podpisaną przez komisarza ludowego do spraw zewnętrznych, pana Trockiego i komisarza ludowego, prezesa Rady, pana Lenina, do rządów i narodów, prowadzących wojnę. Depesza ta zawiera propozycję zawieszenia broni w najbliższym czasie i ropoczęcia ogólnych rokowań pokojowych.

Moi panowie! Nie przesądzam, czy w znanych dotychczas propozycjach rządu rosyjskiego są poważne podstawy do podjęcia rokowań pokojowych, gotów jestem jednak przystąpić do nich, jak tylko rząd rosyjski przyśle upełnomocnionych do tego przedstawicieli. (Ponownie ożywione oklaski).

Mam nadzieję i pragnę, aby te usiłowania przybrały jaknajrychlej kształty konkretne i przyniosły nam pokój. Ze szczerem współczuciem śledzimy dalszy rozwój wypadków ciężko doświadczonego narodu rosyjskiego. Oby mu był przeznaczony rychły powrót do

normalnych warunków. My życzymy sobie jedynie tylko powrotu do dawnych sąsiedzkich stosunków, zwłaszcza na polu gospodarczem. (Potakiwania).

Sprawa Polski, Litwy i Kurlandji.

Co się tyczy zabranych berłu cesarskiemu ziem: Polski, Litwy i Kurlandji, to uwzględniamy prawo stanowienia o sobie ich ludności. (Ożywione oklaski).

Oczekujemy, że wybiorą sobie one same taką formę rządu, która będzie odpowiadać ich warunkom i kierunkowi ich kultury.

Zresztą kwestje te są jeszcze nieskrystalizowane. Wiadomości, które się ukazały w czasach ostatnich w prasie, jakoby jeden punkt został już ustalony, okazały się przedwczesne.

Stanowisko innych państw.

Inną jest nasza sytuacja wobec Włoch, Francji i Anglji. Z chwilą gdy my i nasi sprzymierzeńcy w odpowiedzi na papieskie orędzie pokojowe stanęliśmy na gruncie noty papieskiej z dn. 1 sierpnia r. b.,—z tą chwilą usunięty został grunt z pod nóg głupiej gadaninie, jakoby koalicji chodziło o zniszczenie militaryzmu niemieckiego, grożącego pokojowi narodów. (Bardzo słusznie). Okazało się odwrotnie, gdzie w istocie rzeczy szukać należy militaryzmu zabijającego pokój. (Bardzo słusznie). W swojej mowie z dn. 26 października r. b. odrzucił włoski minister, Sonnino, ideę ogólnego rozbrojenia. (Słuchajcie! Słuchajcie!). Powód do tego jest wyraźny: nie można obejść się bez stałej armji wobec niebezpieczeństw wewnętrznych, p. Clemenceau zaś w cynizmie swoim idzie tak daleko, że wyłącza w przyszłości z pokojowego współżycia narodów, gdzie zamiast broni decyduje prawo.—Niemcy i Austro-Węgry. Wreszcie Lloyd George oświadcza krótko i węzłowato, że celem wojny jest zniweczenie handlu niemieckiego i że wojna musi być prowadzona aż do osiągnięcia powyższego celu. Gdzie w rzeczywistości szukać należy sfałszowanych, a nam podsuniętych, zamiarów zaborczych, wyjaśnią to wobec całego świata ogłaszane obecnie zawarte swego czasu umowy tajne.

Gotowość pokojowa Niemiec.

Naszym celem wojennym od najpierwszego dnia wojny była obrona ojczyzny, nienaruszalność naszych terytorjów, wolność i niezależność naszego życia gospodarczego. (Oklaski). Dlatego to byliśmy w możności powitać z zadowoleniem odezwę pokojową Papieża. Duch, z którego powstała nasza odpowiedź na notę papieską jest żywy. Za szaleńcze rozdzieranie ciała Europy odpowiedzialność ponoszą wyłącznie nasi wrogowie, i oni też poniosą skutki (burzliwe oklaski).

Kanclerz zakończył swoją mowę słowami: Nasze hasło może tylko brzmieć: Odczekać, przetrzymać, przetrwać, (Oklaski).

Przemówienia posłów.

Poseł Trimborn (centrum). Temu, co powiedział kanclerz Rzeszy o swych celach najbliższych, przytakujemy bez zastrzeżeń. Jednogłośnie i bez zastrzeżeń akceptujemy dalsze kredyty wojenne w wysokości 15 miljardów.

Poseł Scheidemann (soc. dem.) Cieszy nas zawiadomienie kanclerza Rzeszy o propozycji pokojowej socjalistycznego rządu rosyjskiego. Nowy rząd uważamy też za postęp. Naród niemiecki nie pożąda dla siebie ani polskiej korony królewskiej, ani nowych księstw. Polska, Litwa i t. d. niechaj kształtują swoją przyszłość wedle swej własnej woli. Że nowy kanclerz z tak niesłychaną jasnością i wyrazistością podkreślił prawo stanowienia o sobie narodów, za to jesteśmy mu wdzięczni.

Pos. hr. Westarp konserw). W stosunku do nowego kanclerza Rzeszy będziemy uprawiali zawsze politykę rzeczową. Z obraną przez nas postawą staniemy w obliczu historji. Rezolucję pokojową większości parlamentarnej uważamy i dziś jeszcze za błąd. Powtarzanie naszej gotowości do zgody nie jest teraz ani potrzebne, ani celowe. Teraz jest na miejscu inny rodzaj mowy. Takiego innego rodzaju mowy domaga się teraz naród na froncie i w kraju poza frontem. (Energiczne protesty i zaniepokojenie na lewicy). Jedynie tylko język siły może nas zbliżyć do pokoju. Na wydarzenia w Rosji zapatrujemy się tylko z punktu widzenia, jakie korzyści dla Niemiec stąd wypływają.

Pos. Haase. Żądamy, aby rząd wypowiedział się niedwuznacznie o swych zamiarach na zachodzie, południo zachodzie i na południu.

Z widowni wydarzeń.

Koniec przyjaźni.

AMSTERDAM. Londyńska „Morning Post" donosi z Petersburga: Rząd zabronił posłom koalicyjnym udania się do kwatery głównej. Droga żelazna z Petersburga do kwatery głównej obsadzona została przez bataljon pionierów bolszewickich. Pozatem rząd poddał od poniedziałku całą komunikację pocztową posłów koalicyjnych pod kontrolę wojskową, przeciwko czemu posłowie napróżno protestowali.

Środki przymusowe Rosji,

AMSTERDAM, 30 listopada, (BTW). Jak donosi petersburski korespondent londyńskiego „Daily Chronicle'a", Lenin oświadczył delegacji 29 korpusu armji: Jeżeli proletarjat innych krajów nie wesprze nas, to nasza rewolucja nie może się udać.

Gdyby zaś sprzymierzeńcy nie przychylili się do naszych życzeń, mamy w ręku potężne środki, pozwalające zmusić ich do tego.

Możemy ogłosić bankructwo kraju, a wówczas wszystkie pożyczki i inne zobowiązania finansowe względem koalicji staną się zerem.

Rada komisarzów przedsięwzięła kroki w celu odpowiedniego poinformowania o tem demokracji innych krajów.

Za odmowę rokowań.

AMSTERDAM, 20 listopada (BTW), Biuro Reutera donosi z Petersburga:

Komitet rewolucyjny w Mińsku ogłosił, że gen. Bielajew, który dowodził armją zachodnią, otrzymał dymisję od rządu bolszewickiego, ponieważ odmówił prowadzenia rokowań z niemcami co do zawieszenia broni.

Sazonow aresztowany.

GENEWA 30 listopada. „Petit Journal" donosi z Petersburga:

Rząd bolszewicki kazał aresztować b. ministra spraw zewnętrznych, Sazonowa, wskutek przejęcia listu jego do jednej z ambasad zagranicznych w Petersburgu.

Dymisja ambasady.

BERN, 38 listopada. „Neue Korrespondenz" donosi z Waszyngtonu:

Wczoraj wieczorem ogłoszono urzędowo, że ambasada rosyjska w Waszyngtonie podała się do dymisji.

Fakt ten wywarł w politycznych kołach Waszyngtonu wielkie wrażenie.

Tajne traktaty.

ROTERDAM, (BTW.) Podług ogłoszonych dokumentów. tajnych, wymienionych pomiedzy Rosją a jej sprzymierzeńcami, Rosja w swoim czasie żądała dla siebie Konstantynopola, wybrzeży po obu stronach Bosforu morza Marmora i Dardaneli, południowej części Tracji aż do linji Enos-Midja i wysp Imbros i Tenedos. Wzamian za to sprzymierzęńcy żądali, aby Konstantynopol był wolnem miastem albo też stanowił sferę neutralną oraz aby Persja poddana została pod wpływy angielskie. Rosja z kolei zgadzała się na zwrot Francji Alzacji i Lotaryngii oraz lesistych okolic lewego brzegu Renu. Rosja żądała również, aby pewne części Niemiec przekształcone zostały na samodzielne państwo neutralne.

Z dnia na dzień.

* **Z Rady regencyjnej.** Rada regencyjna wysłała do Papieża pismo, w którem zawiadamia o objęciu władzy zwierzchniej w Królestwie Polskiem i prosi Ojca świętego o błogosławieństwo. Wczoraj członkowie Rady regencyjnej byli obecni na przyjęciu u c. i k. posła i ministra upełnomocnionego, von Ugrona. W przyjecju wzięli udział: prezes ministrów p. Jan Kucharzewski, sekretarz jeneralny Rady regencyjnej ks. prałat Chełmicki oraz wiele osób ze sfer towarzyskich stolicy.

* **Wydział teologiczny na uniwersytecie.** Konsystorz metropolitarny warszawski zwrócił się do departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego z przedstawieniem co do utworzenia w uniwersytecie warszawskim wydziału teologicznego. Należy przewidywać, że wydział teologiczny może już być otwarty od seme stru letniego, gdyż przygotowani w tym kierunku są już znacznie posunięte. Siły profesorskie są już zapewnione. Na razie ma być uruchomionych 6 katedr.

Narady z Kołem Międzypartyjnem.

O konferencji prezesa ministrów p. J. Kucharzewski z Kołem Międzypartyjnem „Gazeta Poranna" pisze co nastepuje:

— Na wstępie p. J. Kucharzewski obszernie wyłuszczył swój program działalności. Stwierdził, że sytuacja jest dla nowo powstającego państwa polskiego bezprzykładnie trudna, że tylko przy poparciu ogółu może jego program uwieńczyć się powodzeniem.

Po wyczerpującem przedstawieniu konieczności oparcia się na akcie 5 go listopada, dalszą część swego exposé poświęcił wyłącznie kwestji armji. Z naciskiem i kilkakrotnie powtarzał, iż armję rząd polski musi wystawić w najbliższym czasie przed zwołaniem Rady Stanu, że byłby pierwszy przeciwny temu, aby armja ta pozostała bezczynna w kraju, że musi być natychmiastowo użyta na froncie wschodnim, między innemi ze względu na konieczność odgrodzenia się w ten sposób od wpływów socjalnej rewolucji rosyjskiej.

Na liczne interpelacje, które następnie wnosili obecni przedstawiciele stronnictw, a które również tyczyły się głównie sprawy armji, jako najpoważniejszej, p. Kucharzewski szczegółowo odpowiadał i między innemi zakomunikował, iż armja polska będzie utworzona z powołania 3—4 roczników (około 100,000), że zorganizowana będzie przez korpus oficerski polski, pozostawać zaś pod naczelnem dowództwem J. E. gen. gubernatora warszawskiego v. Beselera. Konferencja miała charakter szczerej wymiany myśli, lecz do rezultatu nie doprowadziła.

Zgłaszajcie swoje pretensje!

Podejmując inicjatywę stworzenia specjalnego Wydziału dla rejestracji strat kolejowych, pocztowych i komorowych, przewodniczący Wydziału rejestracji strat wojennych przy R. G. O. mecenas Olszowski, wychodził z tych założeń, że, jeżeli w normalnym czasie windykacja takich należności była związana z wielkiemi trudnościami i trwała nieraz długie lata, to po wojnie, kiedy ilość tych pretensji niepomiernie wzrośnie, dochodzenie ich przez każdego poszkodowanego poszczególnie będzie prawie niemożliwe, i że tylko akcja zbiorowa, podjęta przez poważną instytucję społeczną, jaką jest R. G. O. może doprowadzić do uratowania każdemu poszczególnemu poszkodowanemu, a tem samem i krajowi olbrzymich sum do zwrotu od powyżej wskazanych instytucji za rozmaite straty od nich przypadające.

Inicjatywa ta znalazła najzupełniejsze uznanie sfer przemysłowo-handlowych całego kraju, które przez swoich przedstawicieli przyjęły czynny udział w opracowaniu instrukcji dla Wydziału określającej zadania rejestracji, organizację Wydziału, jako też normy opłat przez Wydział za rejestrację pobierane.

Dotychczasowe wyniki wskazują, że rejestracja pretensji kolejowych, pocztowych i komorowych przyjęła się szybko i że zgłoszenia poszkodowanych, zdających sobie sprawę z trudności z jakimi byłoby związane bezpośrednie zwrócenie się ich ze swemi pretensjami do tych instytucji, coraz liczniej napływają do Wydziału.

Dziś, w momencie tworzenia się organów przyszłego rządu polskiego i wypływającej stąd konieczności zebrania materjałów do wzajemnych obrachunków tegoż rządu z rządem rosyjskim, sprawa rejestracji nabiera jeszcze bardziej aktualnego znaczenia. Jeżeli bowiem w chwili tworzenia się Wydziału pobudką do rejestracji strat kolejowych, komorowych i pocztowych była akcją zbiorowa, skierowana do odpowiednich instytucji, jako przedstawiająca większą gwarancję skuteczności, niż zwracanie się do nich poszczególnych poszkodowanych, dziś, materjał zebrany przez Wydział, przekazany władzom polskim, będzie prawdopodobnie stanowił jedną z pozycji obrachunku między przyszłym rządem polskim, a rządem rosyjskim, są przeto duże szanse, że suma należna z tej pozycji będzie uzyskana już nie przez bezpośrednie zwracanie się do kolei, komory lub poczty, a przez rząd polski w drodze międzypaństwowego układu.

W tych warunkach, już nie tylko interes kraju, ale interes każdego poszczególnego poszkodowanego wymaga jaknajszybszego zgłaszania do Wydziału swoich pretensji, wszelka bowiem opieszałość w tym kierunku, z jednej strony pociągnie za sobą to, że pozycja zarejestrowanych strat nie będzie pełną, co oczywiście jest rzeczą bardzo niepożądaną, z drugiej pozbawi niezarejestrowanych możności odebrania swoich należności przez bezpośrednie zwrócenie się do rządu polskiego, w rozporządzeniu którego fundusz na ten cel przeznaczony będzie się znajdował; podstawą bowiem obrachunku będą mogły być tylko pretensje w wykazie rejestracyjnym przez Wydział władzom przekazane, a co za tem idzie zaspokojenie z funduszu uzyskanego na pokrycie tych należności w tej drodze będą mogli otrzymać tylko ci, których pretensje w skład tego wykazu będą wchodziły.

Z Sosnowca

Dnia 1|XII

Nabożeństwa.

Jutro, w niedzielę, porządek nabożeństw w sosnowieckim kościele parafjalnym następujący: Roraty o godzinie 6 i pół Msze św. o 8, o 9 i 10 rano, Suma o 11 Nieszpory o 3 po poł.

— **Ze Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Sosnowcu.** Dowiadujemy się, że Stow. Wł. Nier. na wniosek Inż. Telakowskiego powzięło myśl uzdrowotnienia stosunków w dziedzinie kupna - sprzedaży nieruchomości, zaciągania pożyczek hipotecznych i wynajmu mieszkań, przez założenie przy Stow. biura pośrednictwa, które by umożliwiało osobom zainteresowanym wchodzenie w stosunki bezpośrednie bez potrzeby uciekania się do pomocy pośredników. Inż. Telakowski opracował już odnośne statuty biura które rozpatruje specjalna komisja, wkrótce projekt odnośny będzie przedstawiony do zatwierdzenia władz, tak aby z po

czątkiem przyszłego roku biuro już zaczęło swe prace. Za operacje biurowe osoby zaiteresowane będą uiszczały stałe zgóry określone wynagrodzenie, obliczone nie na zysk, a jedynie na pokrycie kosztów własnych z przeznaczeniem możliwej nadwyżki dochodów na cele użyteczności publicznej.

— **Odczyt z dziedziny ogrodnictwa** odłożony z dnia 25 listopada, odbędzie się jutro, w niedzielę, w sali Związku żelaznego na Pogoni. Początek odczytu o godz. 4 po południu; ceny miejsc od 20 fen. do 1 marki.

Ze względu na znaczenie, jakie w obecnych czasach posiada wyzyskanie każdego kawałka ziemi przez racjonalną gospodarkę, sądzić należy, iż odczyt ten zgromadzi liczne zastępy interesujących się sprawą ogrodnictwa słuchaczów.

— **Z życia Związku**. Polski Związek Zawodowy Elektromonterów, za naszem pośrednictwem poleca pp. przedsiębiorcom, biurom instalacyjnym oraz fabrykom i kopalniom bardzo zdolnych samodzielnych monterów. Warunki do umowy. Zgłoszenia przyjmuje biuro Związku, Sosnowiec ulica Marjacka Nr. 1 dom Związku.

Z cechu murarzy. Urząd starszych zgromadzenia murarzy w Sosnowcu w niedzielę dn. 2 grudnia r. b. o godz. 3 po południu, odbędzie posiedzenie w celu wyzwolin czeladzi".

— **Sprostowanie**. W numerze wczorajszym w artykule p. t. „Gdyby jeszcze trzy lata" w wierszu 11 od dołu zamiast: „160" winno być „1,600" miljardów franków.

— **„Belweder"** Jutro w niedzielę w teatrze Ludowym odegrany będzie dramat historyczny Bolesławicza. „Belweder" osnuty na tle wypadków nocy listopadowej. Sztuka ta w najdokładniejszy sposób przedstawia nam rządy moskiewskiego satrapy — wielkiego księcia Konstantego, zakończone jego tchórzliwą ucieczką z pałacu Belwederskiego w nocy 29 listopada 1830 r.

Z kino teatrów.

— Demonstrowany obecnie w „Zaciszu" dramat: „Wesele ks. Kasyldy", ze względu na wspaniałą wystawę i niezrównaną grę artystów cieszy się nadzwyczajną frekwencją publiczności.

— „Kino-Oaza" demonstruje dramat nastrojowy w 5-ciu częściach p. t. „Lulu" ze słynną Erną Moreną w roli tytułowej.

— Dyrekcja sympatycznego kinoteatru „Momus" dokłada wszelkich starań, aby zdobyć całkowite uznanie publiczności starannym doborem obrazów i sztuczek teatralnych, wykonywanych przez zgrany zespół artystyczny ku powszechnemu zadowoleniu nawet wybrednych miłośników sztuki scenicznej.

„Carewicz" w Sosnowcu.

Krakowski teatr miejski im. Juljusza Słowackiego, po raz pierwszy zjeżdża do naszego grodu dla dania dwu spektakli w dniach: 7 i 8 b. m. (w piątek i w sobotę) w sali tutejszego teatru Zimowego. Oba przedstawienia wypełni ostatnia nowość sceny krakowskiej, głośna sensacyjna sztuka Gabryeli Zapolskiej p. t. „Carewicz".

Utwór ten jest osnuty na tle dworu carskiego w Petersburgu, a głównym bohaterem jego, b. car Mikołaj II jako jeszcze młodziutki następca tronu. Znakomita dramatopisarka w barwnie kreślonych scenach uwydatnia marną postać przyszłego samowładzcy w otoczeniu intryg dworskich. Ukażą się też posłowie cara Aleksandra III, wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza, oraz innych członków kamaryli carskiej.

Rolę tytułową wykona utalentowany artysta p. Węgierko, cara Aleksandra, p. Sosnowski, a jedyną w sztuce rolę kobiecą, Soni, p. Marja Majdrowiczówna, dobrze znana publiczności sosnowieckiej, jako niegdyś utalentowana deklamatorka, a obecnie jedna z wybitniejszych artystek sceny krakowskiej.

O polski stan posiadania Dąbrowy.

Z inicjatywy grona osób miejscowej inteligencji w środę, dnia 28 listopada, r. b. w tutejszej Resursie odbyło się zebranie przy udziale około 80 osób.

Zebranie zagaił i z przedmiotem tegoż zaznajomił obecnych p. dr. Maksymiljan Żołędziowski. Pocem na przewodniczącego zebrania zaproszono p. Zdzisława Piotrowskiego, a na sekretarza p. Karola Falkowskiego, Referentem zebrania był p. Juljan Hofman.

Na zebraniu tem omawiano jedną z pilniejszych spraw doby obecnej, wytwór wojny obecnej, sprawę palącą, niecierpiącą chwili zwłoki i namysłu t. j. obronę posiadłości przed przechodzeniem tychże w ręce niepolskie.

O potrzebie bezzwłocznego rozpoczęcia obrony tej na terenie naszym najwymowniej świadczą przemówienia zebranych, przesiąknięte goryczą i żalem, wzywające na ratunek przed zagładą i utratą naszych ojcowizn pozostawionych nam w spadku przez przodków naszych.

Dziś, kiedy zaczynają się zarysowywać kontury Królestwa Polskiego, kiedy powinniśmy być silni materjalnie, a wróg czatuje na zdobycz, nie wolno nam nawet jednej chwili pozostawać w bezczynności; należy za wszelką cenę rozpocząć natychmiastową akcję ratunkową, utworzyć straż, którąby strzegła dobra narodowego.

W tym celu na omawianem zebraniu powołano do życia Komisję w składzie pp.: Hofmana — jako przewodniczącego oraz Bizańskiego, d-ra Żołędziowskiego, Kaznowskiego, Omilianowskiego, Zyberta, Włodarkiewicza, Bednarskiego i Skiby. Komisję tę poprzeć winno całe społeczeństwo miejscowe zwłaszcza właściciele posiadłości, którym sprawa powyższa leży niewątpliwie na sercu.

Na zebraniu tem uchwalono sposoby zaradcze przechodzenia posiadłości w ręce niepolskie, zawarte w następujących punktach:

1. Moralne oddziaływanie i wytwarzanie zwartej opinji publicznej w kierunku nieprzechodzenia w ręce niepolskie własności miejskich.

2. Akcja w kierunku wyjednania rozszerzenia działalności Towarzystw Kredytowych miejskich względnie porozumienia instytucji finansowych w celu udzielenia kredytu realnościom miejskim.

3. Założenie biura dla pośrednictwa pomiędzy polakami w kupnie i sprzedaży posiadłości miejskich, oraz w celuześrodkowywania popytu i podaży funduszów na kredyta hipoteczne.

4. Wynalezienie funduszu specjalnie na potrzeby konserwacji budynków i zabudowań.

5. Założenie kooperatywy właścicieli nieruchomości w celu taniego zaopatrywania członków w artykuły niezbędne dla stawiania i konserwowania zabudowań.

6. Uruchomienie czynności dawnej kasy pożyczkowej gminnej, znajdującej się obecnie w zawiadywaniu Magistratu miasta Dąbrowy.

Zawarty w powyższych 6 ciu punktach program pozwala nam żywić niepłonną nadzieję, że wybrana Komisja na której czoło wysunięto znanego na naszym gruncie pracownika na niwie społecznej, poparta przez ogół niewątpliwie odda kardynalną przysługę społeczeństwu polskiemu, stojąc na straży zagrożonej i tak ważnej placówki naszego kraju, jaką jest Dąbrowa Górnicza w Zagłębiu Dąbrowskiem.

A więc w imię dobra sprawy narodowej zbudź się polski mieszkańcu Dąbrowy, oprzej się mocno o przeszłość przodków swoich pełną chwały i od słów przejdź do czynu.

Dąbrowa, dnia 29/XI 1917 roku.

K. F.

Z Będzina

+ **Z komisji aprowizacyjnej.** Wobec pojawiających się w ostatnich czasach w niektórych pismach krytycznych wzmianek w sprawie całej działalności komisji aprowizacyjnej dla ludności chrześcjańskiej, zarząd tejże komisji wystosował do magistratu odezwę treści następującej: „W myśl umowy naszej z magistratem, że zarząd magistratu ma prawo o każdym czasie kontrolować czynności komisji, a wobec pojawiającej się w ostatnim czasie w pismach tendencyjnej krytyki naszej gospodarki, uprzejmie prosimy magistrat o wydelegowanie komisji rewizyjnej, w celu sprawdzenia działalności naszej na miejscu.

Nadto zarząd odniósł się do swej komisji rewizyjnej, złożonej z członków z wyboru: pp. Kazimierza Sosnowskiego, Adama Ostrowskiego i Franciszka Scibicha o przeprowadzenie jak najrychlej odnośnej rewizji.

+ **Wydawanie węgla.** W tych dniach szopa węglowa komisji aprowizacyjnej dla ludności chrześcjańskiej przy ul. Sieleckiej, nareszcie została ostatecznie wykończoną. Od soboty w biurze komitetu wydawane są dla ludności kwity na węgiel.

+ **Cena mięsa.** Z polecenia naczelnika powiatu, od 1 grudnia cena sprzedaży mięsa ustaloną została: za jeden funt rosołowego z kośćmi m. 1,60, za jeden funt pieczeniowego z kośćmi m. 1,70 Racja tygodniowa wynosi na osobę 50 gramów.

+ **Koncert.** W poniedziałek d. 3 b. m. o godz. 7 wieczorem w sali teatru „Corso" odbędzie się nader urozmaicony koncert, z udziałem p. H. Lorencówny (śpiew), Alfonsa Braudta (skrzypce), oraz dyrektora konserwatorjum muzycznego w Sosnowcu p. St. Jakubowicza, Koncert ten wzbudził wielkie zainteresowanie wśród miejscowych miłośników muzyki.

Z Milowic.

Towarzystwo artystów teatrzyku „Momus" w d. 4 b. m, urządza w sali kopalni „Wiktor" Wieczór artystyczny z nader urozmaiconym programem, Część czystego dochodu artyści przeznaczają na miejscową ochronkę. Początek przedstawienia o godz. 5 m. 30 wieczorem.

Z Saturna.

— **Koncert listopadowy.** Wielki koncert listopadowy z udziałem skrzypka wirtuoza p. Mazurkiewicza i d-r. St. Jakubowicza (akompaniament) odbędzie się nieodwołalnie jutro, w niedzielę, w sali klubu na kop. „Saturn".

Wymiana kart legitymacyjnych i chlebowych na m. grudzień r. b.

Komisja Żywnościowa R.M.O. w Sosnowcu, podaje do wiadomości, że wymiana kart legitymacyjnych i chlebowych na m. grudzień r. b. dla ludności chrześcijańskiej tutejszego miasta odbywać się będzie: w dniu 1 grudnia od godziny 7 rano do 12 i od godz. 2 po południu do 6 wieczorem i w dniu 2 grudnia od godziny 8 do 11 rano w następujących miejscach:

dla posiadaczy kart legitymacyjnych oznaczonych:

Nr.Nr. 10001 do 12199 — ul. Kołłątaja Nr. 10;

Nr.Nr. 20001 do 21339 — ulica Jasna Nr. 23;

Nr.Nr. 30001 do 32399 — ul. Starososnowiecka Nr. 36

Nr.Nr. 40001 do 43499 — ul. Orla dom Bendora

Nr.Nr. 50001 do 52299 — ul. Renardowska r. Sieleckiej.

Nr.Nr. 60001 do 61199 — ul. Katarzyńska 5.

Wydawanie kart dla mieszkańców Milowic i Modrzejowa odbędzie się w dniu 1-go grudnia r. b. od godziny 9 do 12-ej w południe. 2342

OGŁOSZENIE.

Karty węglowe na pozostały okres zimowy, zaopatrzone pięcioma odcinkami: na Grudzień 1917 r. Styczeń, Luty, Marzec . Kwiecień 1918 r. będą wydawane ludności m. Sosnowca przez obie Komisje Żywnościowe w dniu 5 i 6 Grudnia, za okazaniem listopadowej karty węglowej.

Na każdą jednostkę opałową (1 porcję) przypada w grudniu 80 kg węgla drobnego.

Węgiel za kartkami można nabywać w następujących sześciu składach:

1. Przy ulicy Piekarskiej Nr. 17 (Stary Sosnowiec)
2. „ fabryce C. G. Schena, Środulka.
3. „ Walcowni „Emma“ ulicy 3 go Maja.
4. „ ul. Sienkiewicza (Polnej Nr. 7) skład Cukiermana).
5. „ ul. Sienkiewicza (Polnej) naprzeciw Sosnowickiej szklarni.
6. „ szybie „Ludwik“ T-wa „Hr. Renard“ (Skład B, Meyera).

Dla mieszkań, składających się z jednej kuchni tylko, przyznano na przyszłość 2 jednostki opałowe (2 porcje węgla) zamiast, jak w listopadzie 1 i pół. 2345

Cena węgla miejskiego w grudniu wynosi korzec równa się 100 kg. mk. 4,50.

Poza ilością nagromadzoną na składach, Magistrat rozporządza jeszcze węglem kontyngensowym w kopalniach: Milewice (szyb Wiktor) i Piaski, którego nie ma możności zwieźć koleją, a dla tego gorąco poleca ludności łączyć karty węglowe do wysokości zdolności przewozowej furmanki i sprowadzać węgiel z tych kopalń w ilościach nie mniejszych od 10 korcy. Ceny węgla na kopalni „Wiktor“ w Milowicach orzech I mk. 3,55 i orzech II mk. 3,35, na kopalni Piaski orzech I mk. 3,86, II mk. 369 i III mk. 3,39 za korzec.

Sosnowiec, dnia 1 grudnia 1917 r. MAGISTRAT.

Towarzystwo Akcyjne Elektrowni Sosnowieckiej.

zwraca uwagę Sz. Odbiorcom na poniższe:

1) dopuszczanie osób postronnych do aparatów, jako to. liczników, bezpieczników pod plombą etc., jest niedozwolone: jedynie personel Elektrowni. inkasenci i monterzy, mający odpowiednie legitymacje, mają wolny dostęp do powyższych aparatów,

2) dla uskutecznienia poprawek, które zostały wskazane podczas rewizji urządzeń elektrycznych, Odbiorcy winni sami ze swej strony zwracać się do biur instalacyjnych. mających upoważnienie Elektrowni do wykonania robót instalacyjnych, mianowicie: J. Antonowicz, Sosnowiec, Małachowskiego 20, E. Cyzmer, Dąbrowa, Szosowa 2, W. Domański, Sosnowiec, Wiejska 17, T. Gurtzman, Sosnowiec, Starososnowiecka 10, H. Godlewski, Sosnowiec, Wiejska 20, J. Goldfeld, Będzin, A. Horowicz, Sosnowiec, Modrzejowska 29, J. Ingster, Sosnowiec, Główna 18, F. Omiljanowski, Dąbrowa, Szosowa 7, St. Pawlicki, Sielce, Kaliska 28, Powszechne Towarzystwo Elektryczne, Sosnowiec, Warszawska 6, Polskie Zakłady Elektrotechniczne „Siemens“, Polski Związek Zawodowy Elektromonterów, Sosnowiec, Marjacka, H. Rettman, Będzin, Słowiańska 8, B. Święcicki Sosnowiec, Nowa, E. Wocke, Dąbrowa. Dębniki, dom własny, J. Wójcikowski, Będzin, Słowiańska 48,

Jednocześnie Towarzystwo Akcyjne Elektrowni Sosnowieckiej podaje do wiadomości Sz. Odbiorców, że dla wykonania wszelkiego rodzaju poprawek w instalacjach (oprócz poprawek przy licznikach i przy bezpiecznikach pod plombą) nie delegowało i delegować nie będzie ze swej strony monterów tak swoich, jak i prywatnych i przestrzega Odbiorców przed osobnikami, którzy rzekomo przez Towarzystwo zostali przysłani dla uskutecznienia powyższych poprawek.

Komisja Żywnościowa m. S O.

podaje do wiadomości iż z polecenia Magistratu z **dniem 1-go grudnia r. b.**

na mięso monopolowe

są ustalone następujące ceny:

za 1 funt polskiej wagi mięsa wołowego rosoł. 1.60, pieczeniowego 1.70, polędwicy mk. 2, wątroby 1.60, głowy 1.10, ozoru 2.10, płuc 1, serca 1.40, kości 60.

Ilość wydawanego mięsa monopolowego wynosi na tydzień i głowę 50 gr. począwszy od 1-go grudnia r. b.

SÓL **również będzie wydawana za okazaniem kart,**

które są razem z KARTAMI CHLEBOWEMI.

Porcja dwutygodniowa wynosi po 3 ćwierci funta na osobę.

Jednocześnie komunikujemy, iż z polecenia p. Naczelnika powiatu do wypieku chleba będzie dodawane

5 proc. płatków ziemniaczanych. 2343

Urząd pośrednictwa pracy w Sosnowcu 1700

ulica Deblińska Nr. 11 (Iwangrodzka

ma zajęcie

dla: kucharek, służących, do wszystkiego, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki **za granicę.**

Wielką ilość robotników na drogi żelazne do Królestwa Polskiego i Kurlandji zarobek marek 1,80 do **2,60** i całe utrzymanie z pomieszkaniem. Także murarzy i robotników budowlanych i parobek do koni, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.

szwaczki, praczki, dziewczęta do wszystkiego i do dzieci, kucharki, inżynier.

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA“ ul. Deblińska Nr. 9.

Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.